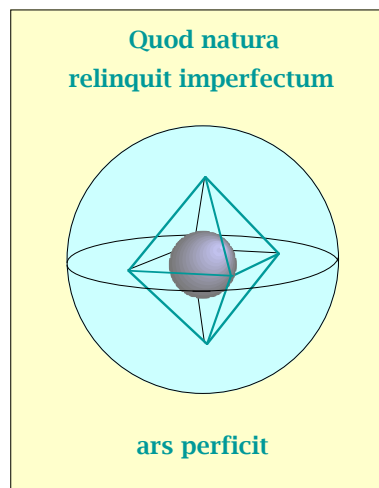

Homeopathie: na uw eerste consult

Wat de natuur onvoltooid laat,

vervolmaakt de kunst.

*Fernand Debats, arts
Homeopathie
Non-dual Kabbalistic Healing*

I Wat is een homeopathisch middel en hoe werken deze middelen?

Homeopathische middelen brengen in het organisme een reorganisatie op gang. Deze reorganisatie leidt tot genezing of verbetering van de ziekte of klachten. Alles wat er bij deze reorganisatie gebeurt doet het organisme zelf. Je kunt met homeopathische middelen niet dwingen, zoals je bijvoorbeeld met een pijnstiller pijn kunt onderdrukken zonder de oorzaak weg te nemen. Met een homeopathisch middel kun je alleen reguleren: het middel maakt als het ware de weg vrij voor het organisme om akties te ondernemen. Het organisme gaat dan deze weg zelf vrijwillig afleggen. Net als bij een startmotor; die hoeft ook maar zolang te draaien tot de motor aanslaat.

De reorganisatie die homeopathische middelen aanzwengelen komt tot stand door twee mechanismen:

1. Geneesreacties.

Dit gebeurt voor zover volledig of gedeeltelijk herstel mogelijk is.

2. Compensaties.

Dit gebeurt voor zover herstel niet meer helemaal mogelijk is, bijvoorbeeld wanneer organen door een operatie ontbreken. Er worden dan maatregelen getroffen, waardoor de gestoorde functie door andere organen of functies overgenomen wordt. Wanneer bv de lever bepaalde stoffen niet kan uitscheiden, kan de huid dat overnemen in de vorm van uitslag.

Dat houdt dus in dat het verdwijnen van klachten als reactie op een homeopathisch middel altijd wijst op een wezenlijke oplossing en niet op een onderdrukking van de symptomen.

Hoe homeopathische middelen dit doen is nog niet ontdekt. De toepassing berust helemaal op ervaringskennis.

II Geneesreacties

Na het nemen van een homeopathisch middel kan men er het beste van uitgaan, dat alles wat er gebeurt met de werking van het middel te maken heeft. Er is een reorganisatie op gang gekomen in uw gestel en klachten en symptomen kunnen gaan verschuiven. Het is voor mij van belang te weten hoe dat verloopt. De homeopathie is een informatie-verwerkende techniek: het gaat erom hoe de kwaliteiten van uw levensfuncties of klachten zich wijzigen. U kunt zich hierbij het beste als een soort nieuwsgierige toeschouwer opstellen: eens kijken wat er nu weer gebeurt.

Het is ook een goede gewoonte aantekeningen te maken van de veranderingen, want dat maakt het later gemakkelijker de veranderingen te interpreteren. Doe dit liefst niet op losse velletjes, neem er een apart schriftje voor. Maak er een logboek van, als een kapitein die de reis van zijn schip verslaat.

Als u onzeker, bent of de reacties zijn zo sterk dat u vindt dat er wat aan gedaan moet worden, neem dan contact op.

Geneesreacties zijn een teken dat uw organisme reageert op het middel. Bij een acute ziekte is de eerste en voornaamste reactie dat men zich beter gaat voelen en dat de klachten afnemen. Bij chronische klachten zijn de belangrijkste geneesreacties moeheid, griepachtige symptomen met of zonder koorts en het terugkeren van vroegere klachten.

Geneesreactie 1: moeheid

Moe worden betekent dat het middel zoveel energie voor de genezing aantrekt, dat als het ware bezuinigd wordt op dagelijkse bezigheden. Dit is enerzijds een gunstige reactie, omdat het inhoudt dat het middel uw organisme aan het werk heeft gezet. Het betekent echter ook dat de reserve niet zo heel groot is.

Maatregelen: Geef uw lichaam de kans te genezen. Ontzie uzelf. Ga in ieder geval op tijd naar bed, want ons immuunsysteem is 's nachts actiever: de slaap heelt! Eet gezond, wees zuinig met alcohol, roken en drink maximaal 3 koppen koffie per dag. Vermijd zo veel mogelijk stressige toestanden en laat dingen in uw leven die toch niet te veranderen zijn rusten. Probeer uw tijd op een aangename manier door te brengen en besteed uw energie aan datgene in uw leven dat goed gaat.

We moeten bij moeheid als geneesreactie nog onderscheid maken tussen verschillende potentiereeksen (zie paragraaf III op pag. 5, Technische informatie over homeopathische middelen). Wanneer u een eenmalige dosis van een middel heeft gekregen zijn bovenstaande maatregelen het enige dat u kunt doen. Wanneer u een middel heeft gekregen dat u regelmatig inneemt, D-potentie of LM-potentie, reageer dan als volgt:

* D-potenties:

Pauseer een dag en stel vast of dat verschil maakt. Wanneer de reacties duidelijk afnemen, hervat het middel dan 2 maal daags in plaats van 3 maal daags. Als dat ook nog problemen oplevert, neem dan contact op.

* LM-potenties:

Las een pause in van twee dagen en stel vast of de moeheid dan afneemt. Wanneer dat het geval is, hervat dan het middel in een frequentie van 1xdaags, zoals u begonnen was. Wanneer de moeheid dan terugkomt overgaan op innemen om de andere dag. Neem bij blijvende moeheid contact op.

Geneesreactie 2: er ontstaat een griepachtig beeld.

Wanneer u het middel neemt voor chronische klachten kan na ca. twee tot drie weken een griepachtige toestand ontstaan. Dit kan gepaard gaan met koorts en uitscheidingsreacties via huid en slijmvliezen: verkoudheid met snotteren, haarroos, beslagen tong, vaginale afscheiding, sterkere geur van urine of zweet, huidreacties in de vorm van pukkels, jeuk etc. Koorts is een teken van verhoogde activiteit van het immuunsysteem en moet als het even kan niet als symptoom op zich bestreden worden.

Maatregelen: Dit kunt u het beste gewoon uitzieken. Wanneer de symptomen zo sterk zijn, dat u het niet kunt verdragen of het gevoel krijgt dat er echt iets aan gedaan moet worden, neem dan contact op. Het is dan mogelijk ondersteunende homeopathische middelen te kiezen. Het is van het allergrootste belang, dat deze symptomen niet onderdrukt worden met koortswerende middelen en dergelijke, omdat daardoor de geneesreactie belemmerd wordt. Een pijnstiller kunt u eventueel nemen; noteer in uw logboek wat u neemt en waarom.

Geneesreactie 3: oude symptomen keren terug.

Wanneer u in het verleden ziekten of klachten gehad heeft die niet volledig genezen zijn, dan kan het middel dat u nu neemt proberen die problemen alsnog op te lossen. Klachten die als het ware opgeborgen waren worden dan weer tevoorschijn gehaald. De klachten komen dan in verminderde mate terug, namelijk alleen het deel dat niet genezen was.

Maatregelen: U kunt dit gewoon laten gebeuren. Het is van het allergrootste belang, dat deze symptomen niet onderdrukt worden zodat deze keer de genezing wel kan tot stand kan komen. Wanneer u het niet verdragen kunt, ga dan te werk zoals boven aan deze bladzijde aangegeven staat: pauzeren en daarna minder vaak gaan nemen. Wanneer de klachten dan toch weer komen of ze komen zo sterk op de voorgrond, dat u het gevoel krijgt dat er echt iets aan moet gebeuren, neem dan contact op.

III Technische informatie over homeopathische middelen

Homeopathische middelen worden bereid doordat een bepaalde stof, bv een plantenextract stapsgewijs wordt verdund en per verdunningstrap een aantal malen geschud en tot schuimen gebracht. Deze procedure heet potentiëren en een soortgelijke procedure werd al in de 5e eeuw door Paracelsus toegepast bij de bereiding van geneesmiddelen die Arcana genoemd werden. Wat er precies gebeurt bij dit potentiëren is niet bekend. Er wordt momenteel veel wetenschappelijk onderzoek naar verricht. Men vermoedt, dat door het potentiëren informatie die besloten ligt in de aard van de materiële uitgangsstof via nog onbekende eigenschappen van watermoleculen overdraagbaar wordt. De aard van deze informatie kunt u zich het beste vanuit de volgende gedachtengang voorstellen. Een materieel ding kan uit zichzelf niets tot stand brengen. Hout kan van zichzelf geen stoel maken, daarvoor moet informatie en energie toegevoegd worden. Wanneer materie leeft - en dat is bij mensen, dieren en planten het geval - dan is er ook energie en informatie aan de materie toegevoegd. Wat dat precies voor energie en informatie is, dat weten we niet. We weten niet wat levensenergie is, maar dat ze er is weet iedereen uit ondervinding. Om deze informatie en energie gaat het bij de werking van homeopathische middelen.

Bij het potentiëren wordt dus verdund en geschud. Deze twee kun je willekeurig variëren. Je kunt de verdunningstrap kiezen en het aantal schudlagen. Op deze manier zijn er verschillende zogenaamde potentiëreeksen ontwikkeld, die met een letter en een cijfercode worden aangeduid. Een verdunning van één op tien wordt aangeduid met de letter D van decimaal. Eén op honderd met C, centecimaal. Het aantal keren dat gepotenteerd is wordt aangegeven met een getal. Een middel heeft dus steeds de naam van de uitgangsstof + een lettercode + een cijfercode. Belladonna D6 is een extract van de Wolfskers (Belladonna) dat zes maal in verdunningstrappen van 1 op 10 is gepotenteerd. Daarnaast bestaan er nog C- en K-potenties, LM- en Q-potenties. Elk van deze reeksen heeft andere eigenschappen en mogelijkheden. De eigenschappen die in de verschillende potentiëreeksen verschillen zijn

- de diepgang van de werking (C-, K-, LM-, Q- hebben een diepe werking)
- de werkingsduur (C- en K- lang; LM- Q- en D-potenties kort)
- het al dan niet optreden van een zgn. beginreactie (afwezig bij Q- en LM)

Elke potentiëreeks heeft zijn mogelijkheden en beperkingen. Het is aan de deskundige een keuze te maken bij individuele behandeling. Wanneer u voor zelfmedicatie middelen neemt, beperk u dan tot de D-potenties.

IV Een mogelijke verklaring voor het gelijksoortigheidsbeginsel

De evolutie streeft naar volmaaktheid

Het leven heeft zich op aarde in de loop van vele miljoenen jaren ontwikkeld. Dat heeft tot nu toe als resultaat veel opgeleverd: het mineralenrijk, het plantenrijk, het dierenrijk en de mens. Wanneer we deze vier wat nader beschouwen, blijkt dat het mineralen-, planten- en dierenrijk een hoge mate van perfectie en specialisatie hebben bereikt.

U kent natuurlijk het verhaal van de bloemetjes en de bijtjes: kleine nijvere diertjes die de planten van dienst zijn bij hun voortplanting en in ruil daarvoor de nektar voor de productie van heerlijke honing mee mogen nemen - honing die onze kindertjes dan weer op hun boterham kunnen smeren. Dat is geen sentimenteel praatje. Het is het zichtbare bewijs van een hoge mate van perfectie!

Wanneer we onze vier rijken met elkaar vergelijken, valt op dat de mensheid toch met verhoudingsgewijs veel ziekten en kwaaltjes te kampen heeft.

Hoe komt dat?

Er is kennelijk geen evolutie mogelijk zonder ziekte. Het lijkt alsof het overwinnen van ziekten de ontwikkeling van perfectie mogelijk maakt. Perfectie en specialisatie vinden in de evolutie bij de mens plaats op geestelijk niveau.

Leven is ritme

Wanneer we de natuur, de kosmos nader bekijken, valt onmiddellijk op dat alles zich in ritmen ontwikkelt. Dag en nacht ontstaan door draaiing van de aarde om haar as. Zomer en winter ontstaan door de draaiing van de aarde om de zon. Onze twaalf maanden zijn ingedeeld naar de 12 cycli van de maan om de aarde. Onze polsslag volgt het ritme van samentrekking en ontspanning van de hartspier. We ademen in en uit... in en uit... Zo volgt de ene generatie op de andere...

Kunt u zich voorstellen dat zich in deze ritmisch geordende kosmos iets ontwikkelt dat er helemaal niet in past, iets dat indruist tegen de miljarden jaren oude structuur? Bijvoorbeeld een plant die zich niets aantrekt van dag en nacht en warmte en kou? Dat zou zoiets zijn als een handballer in een voetbalelftal. We kunnen er gerust van uitgaan, dat zoiets niet mogelijk is. Alles wat bestaat, past er precies in. Dat kan ook niet anders, omdat al het bestaande alleen maar volgens kosmische ordenende principes is kunnen ontstaan. Alles is als het ware in deze orde in-gegroeid. Mineralen- planten- en dierenrijk en de mensheid hebben daardoor een basisstructuur die gelijksoortig is.

Homeopathie in dienst van de menselijke ontwikkeling

Veel mensen gaan er stilzwijgend van uit dat de evolutie is opgehouden toen Darwin zijn ontdekkingen over het ontstaan van de soorten wereldkundig heeft gemaakt. We zijn geneigd te denken dat evolutie iets is van het verleden. Dat het áf is. De mens heeft zichzelf overmoedig de kroon op de schepping genoemd. Maar deze mens heeft nog te kampen met veel problemen en ziekten; de mensheid heeft nog een lange weg te gaan tot de perfectie.

Maar de kracht om te genezen wordt door de natuur zelf geleverd. Een wond heelt op wonderbaarlijke wijze 'vanzelf'. Het levende lichaam streeft naar heelheid en gezondheid. De volgende stap in de evolutie moet haast wel een mens met een edele geest zijn, die niet meer vatbaar is voor ziekten. Zolang het nog niet zo ver is, moeten we af en toe een handje helpen: Wat de natuur onvoltooid laat, vervolmaakt de kunst. (zie ook de tekst in de achterkaft)

Homeopathie is een geneeskunst die gebruik maakt van het streven in de natuur naar volmaaktheid. Stoffen uit het geperfectioneerde mineralen-, planten- en dierenrijk worden gebruikt om in het zieke menselijk organisme de orde te herstellen op de corresponderende, de gelijkende plaats in de basisstructuur. Dat is de similiawet: het gelijkende dient ertoe het gelijkende te genezen. Of, zoals al sinds eeuwen wordt gezegd: Similia similibus curantur. De perfectie van mineralen-, planten- en dierenrijk wordt zo gebruikt als hulpmiddel ter genezing van de mens. In de oudheid kende Hippocrates (450 jaar v. Chr) dit gelijksoortigheidsbeginsel al evenals de geneeskunde-vernieuwer Paracelsus (1493-1541) in de renaissance.

V Mijn mensbeeld en therapeutische insteek

Ik beoefen de geneeskunst vanuit een mensbeeld, dat zich het beste laat verstaan vanuit de volgende gedachtengang:

Er zijn in essentie twee manieren om de wereld om ons heen te beschouwen. De ene manier berust op de gedachte dat het bestaan van de wereld toevallig is. Er is ooit een oerknal geweest en daarna zijn in de oersoep toevallig eiwitten ontstaan en toen toevallig cellen en organismen en uiteindelijk is toevallig de mens ontstaan met de mogelijkheid om een bewustzijn te ontwikkelen dat tijd en plaats overschrijdt.

De tweede opvatting is dat dat allemaal niet toevallig is. In dat geval, als het allemaal niet toevallig is, dan heeft het dus een betekenis. Die betekenis, daar kan zeer verschillend over gedacht worden. De vraag waar het in dat verband om gaat is: Wat doen wij hier als mensen? Waartoe zijn wij hier?

Ontelbare filosofieën en religies hebben daar ideeën over ontwikkeld. In deze filosofieën en religies treffen we vele mooie gedachten aan en ook vele tegenstrijdigheden. Maar over één ding zijn ze het allemaal eens: een mens is hier om zichzelf te worden. Niemand is hier om de buurman of de buurvrouw te worden.

Het gaat erom dat wij in ons leven onze persoonlijkheid tot ontwikkeling brengen. Wanneer we net geboren zijn, zijn we afhankelijk. We zouden snel doodgaan als onze ouders of andere volwassenen zich niet om ons zouden bekommeren. Maar van een twee-dagen-oude baby zeggen we niet dat het een persoonlijkheid is. Die persoonlijkheid moet zich daaruit nog ontwikkelen. De aanleg is er wel voor van alles en nog wat, maar de ontwikkeling van de persoonlijkheid is een levensopdracht, die iedereen op zijn eigen manier in zijn levensloop tot verwerkelijking brengt.

Zolang deze zelfverwerkelijking voortgang vindt, voelen we ons in het algemeen goed. We voelen dat het leven stroomt. Wanneer om wat voor reden dan ook het leven niet meer stroomt, zijn de voorwaarden geschapen voor klachten en ziekte.

Ziekte zoals hierboven bedoeld, heeft te maken met de ontwikkeling van een mens als individu. Nu zijn wij niet alleen een individu, maar we zijn ook vertegenwoordiger van de soort Homo sapiens. Wij zijn allemaal naast ons individuele bestaan ingeschakeld in de op elkaar volgende generaties, waarin de evolutie tot ontwikkeling komt. En er zijn ook ziekten die in de evolutie een rol spelen. In de middeleeuwen bijvoorbeeld werd Europa geteisterd door pestepidemieën. Wat daarvan de betekenis is voor de evolutie is een open vraag. Mogelijk heeft het te maken met de ontwikkeling van ons immuunsysteem, wie weet. En wat is de betekenis van de allergie-explosie van de laatste 20 jaar?

In het bestek waarin we nu over ziekten praten is het van belang te weten dat er naast individuele ziekten ook een soort 'collectieve' ziekten zijn, met de evolutie verbonden ziekten. Deze twee soorten ziekten staan ongetwijfeld ook met elkaar in verbinding. Ik persoonlijk vind het een van de grootste mysteries van het leven, dat er kennelijk geen evolutie mogelijk is zonder ziekte. De plaats die ik daarin als arts inneem is in feite even mysterieus. De vraag waarom mensen ziek worden is voor mij een mystieke vraag.

Klassieke homeopathie

Als arts stel ik me daarom pragmatisch op en kies voor geneeswijzen die de mens helpen in zijn ontwikkelingsgang als individu. Ons menselijk organisme streeft steeds naar gezondheid; wanneer we een wond hebben wordt die automatisch gerepareerd door een mechanisme dat vanuit een soort levenskracht aangedreven wordt. Een levenloos ding kan niet ziek zijn. We zeggen van een machine dat hij defect is, niet dat hij ziek is. Wat niet leeft kan niet ziek zijn. Ziekte is gebonden aan leven. Wanneer het leven niet meer kan stromen, ontstaan ziekten of klachten als aanpassingsstrategie van het organisme. Het heeft dan ook geen zin de symptomen te onderdrukken, want de symptomen die er zijn, vormen altijd de best mogelijke oplossing onder de gegeven omstandigheden. Ons organisme zou wel gek zijn als het niet de best mogelijke oplossing voor zijn problemen zou kiezen. Het onderdrukken van de bestaande symptomen betekent dus per definitie dat het organisme moet uitwijken naar een minder gunstige oplossing. Zolang er in het lichaam nog niet echt iets kapot is gegaan, is het een veel betere strategie de ziektebevorderende omstandigheden te lijf te gaan.

In de loop van de tijd zijn er verschillende geneesmethoden ontwikkeld die niet symptoomonderdrukkend zijn, maar die daarentegen de levenskracht helpen nieuwe, betere oplossings- of compensatiestrategieën te ontwikkelen.

De homeopathie is zo'n methode.

Mijn voornaamste therapeutische insteek is steeds de klassieke homeopathie. Deze methode neemt als uitgangspunt, dat een mens niet alleen een lichaam is, maar dat zijn wezenskern wordt gevormd door een combinatie van zijn zintuiglijk waarnemingsvermogen, zijn denk- en gevoelsvermogen, zijn tijdsbewustzijn, vermogen tot zelfreflectie, intuïties, herinneringen, wilskracht, daadkracht enz. Al deze mogelijkheden en functies worden in de klassieke homeopathie in de keuze van de therapie betrokken.

De eerste vraag die bij een medische behandeling beantwoord moet worden is: is er in dit specifieke ziektegeval een indicatie voor de homeopathie of komt een andere methode eerder in aanmerking. Deze vraag beantwoord ik vanuit mijn vakkennis als arts.

De tweede vraag is: zijn er therapiehindernissen, waardoor de homeopathie niet naar vol vermogen kan werken? Een voorbeeld van een belangrijke therapiehindernis is een langdurige voorgeschiedenis van een verkeerd voedingspatroon (met name een voeding van overwegend liefdeloos bereide industrieel bewerkte etenswaren) waardoor in het organisme de voorwaarden zijn geschapen voor zogenaamde 'welvaartsziekten' (die volgens mij beter decadentieziekten kunnen worden genoemd) .

Verder kunnen littekens of tandhaarden een therapiehindernis vormen of diepgewortelde psychische problemen, waarvoor een vorm psychotherapie nodig is. Ook kan het zijn dat iemand in een onverdraaglijke levenssituatie verkeert, waarin hij daadkracht moet verzamelen om te kunnen handelen. Tenslotte zijn er nog chemische medicijnen die niet met een homeopathische behandeling te verenigen zijn.

Naast de homeopathie maak ik indien nodig gebruik van aanvullende methoden als bijvoorbeeld neuraaltherapie, Sanum therapie en fytotherapie en wanneer ik een methode aangewezen acht die ik niet beheerst verwijs ik naar andere artsen of therapeuten.

VI Plaatsbepaling conventioneel en alternatief: pluriforme geneeskunde

Het toepassen van andere methoden naast de homeopathie berust op mijn overtuiging dat de geneeskunde noodgedwongen veelvormig, pluriform, moet zijn. Immers in de loop van de tijd en in verschillende culturen zijn er allerlei opvattingen ontwikkeld over hoe de wereld in elkaar zit en wat de diepere zin van leven en ziekte is. Geen enkele van deze opvattingen kan van zichzelf bewijzen dat ze de enig juiste is. Het is een onomstotelijk gegeven dat er onder de mensen verschillen in opvatting over leven en ziekte bestaan en dus ook over genezen. Niemand kan een ander voorschrijven wat hij van de wereld moet denken en niemand kan een ander voorschrijven hoe hij tegen het leven aan moet kijken en dus kan ook niemand een ander voorschrijven hoe hij zich in geval van ziekte moet laten behandelen. Niemand kan met zekerheid zeggen welke de best mogelijke oplossing is in geval van ziekten en klachten die in de individuele of in de evolutionaire ontwikkeling ontstaan.

Wanneer we als uitgangspunt nemen dat eenieder recht heeft op een eigen wereldbeeld en een eigen mensbeeld, volgt daaruit dat in geval van ziekte de therapiekeuze vrij dient te zijn. Dit betekent dat in principe alle geneesmethoden ter beschikking dienen te staan, wanneer er vraag naar is.

Een pluriforme geneeskunde is dus een cultuurhistorische noodzaak en vrijheid van therapiekeuze is een grondwettelijk recht.

De geschiedenis van de wetenschap leert ons dat de ontwikkeling van de wetenschappen gekenmerkt wordt door een aaneenschakeling van ontdekkingen en verklaringen van feiten die tot dan toe niet ontdekt en/of niet verklaard waren. Dit houdt in dat er steeds 'nog-niet-ontdekte werkelijkheid' om ons heen is. De werkelijkheid blijft de wetenschap als het ware steeds vóór. De vanzelfsprekendheid waarmee de wetenschap haar aandacht richt op het onverklaarde en nog niet theoretisch vatbare illustreert dat dit gegeven algemeen aanvaard wordt.

Het besluit wat wel en niet opgenomen wordt in wetenschappelijke aandachtsgebieden en onderzoekprogramma's berust voornamelijk op niet-wetenschappelijke overwegingen van o.a. financieel-economische, politieke en culturele aard, zoals universitaire traditie of industrieel winstbejag. Deze overwegingen zijn in hoge mate irrationeel, dat wil zeggen niet verstandelijk gestuurd. Dit is onvermijdelijk, omdat van te voren nooit bekend kan zijn wat de volgende nieuwe ontdekking of verklaring zal zijn. Hieruit volgt dat geen enkel aandachtsgebied van wetenschappelijk onderzoek uitgesloten kan worden op basis van rationele overwegingen. Ook niet de alternatieve geneeswijzen.

Tekst achteromslag

Quod natura...

Vanuit Nairobi bezochten we in een klein Fordje de Athi Plains, een groot wildreservaat. In deze uitgestrekte savanne wachtte ons vanaf een lage heuvel een weergaloos uitzicht. Zover het oog reikte, zagen we reusachtige kudde: Gazellen, antilopen, gnoes, zebra's, wrattenzwijnen, enzovoort. Langzaam bewogen de kudde zich voort, grazend, knikkend met de koppen - het enige dat je hoorde was de melancholieke roep van een roofvogel. Het was de stilte van het eeuwige begin, de wereld zoals ze altijd al geweest was, in de toestand van niet-zijn; want tot voor kort was er niemand aanwezig die wist dat het 'deze wereld' was. Ik verwijderde me van mijn metgezellen tot ik hen niet meer kon zien en ik het gevoel had alleen te zijn. En nu was ik de eerste mens die zag dat dit de wereld was, en die haar door zijn weten in dit ogenblik pas werkelijk had geschapen.

Hier werd me de kosmische betekenis van het bewustzijn overweldigend duidelijk. 'Quod natura relinquit imperfectum, ars perficit' (Wat de natuur onvolledig laat voleindigt de kunst) heet het in de alchemie. De mens, ik, gaf de wereld in een onzichtbare scheppingsdaad pas haar voltooiing, het objectieve zijn. Men heeft deze daad aan de Schepper alleen toegeschreven en er niet aan gedacht dat we daarmee het leven en het zijn als een geprogrammeerde machine beschouwen die, inclusief de menselijke psyche, zinloos volgens van te voren bekende en vastgestelde regels voortwerkt. In een dergelijke troosteloze uurwerkfantasie bestaat er geen drama van mens, wereld en God, geen 'nieuwe dag' die naar 'nieuwe kusten' voert, maar enkel en alleen de saaie leegte van van te voren berekende processen. Ik moest denken aan mijn oude Pueblo-vriend: hij geloofde dat het de raison d'être van zijn Pueblo's was, dat zij hun Vader, de zon, dagelijks zijn loop langs de hemel hielpen volbrengen. Ik had hen benijd om deze zinvolheid en zonder hoop had ik uitgekeken naar onze eigen mythe. Nu kende ik hem, en bovendien wist ik nog meer: de mens is onmisbaar voor de voltooiing van de schepping, ja, hij is de tweede wereldschepper zelf; eerst hij geeft de schepping het objectieve zijn. Zonder dat zou ze zonder gehoord of gezien te zijn, geluidloos grazend, barend, stervend en kopknikkend honderden miljoenen jaren zijn voortgegaan in de allerdiepste nacht van het niet-zijn, op weg naar een onbestemd einde. Pas het menselijk bewustzijn heeft objectief 'zijn' en zinvolheid geschapen, en daardoor heeft de mens zijn onvervangbare plaats in het grote zijnsproces gevonden.

...

De volgende dag ontwaakte ik met koorts - laryngitis -, en ik moest een dag het bed houden. Daaraan heb ik mijn gedenkwaardige kennismaking met de zogenaamde 'brainfever bird' te danken, die zich onderscheidt door een correcte toonladder te zingen, maar daarbij de laatste toon weglaat, om dan weer van voren af aan te beginnen. Als muzikale begeleiding van koorts kun je je nauwelijks iets irriterenders voorstellen.

Een andere gevederde bewoner van de bananenplantages produceert twee van de lieflijkste en meest melodieuze flageolettonen die je maar bedenken kunt en eindigt dan met een derde, afschuwelijke dissonant. 'Quod natura relinquit imperfectum...' Alleen het geluid van de klokvogel munt uit door een zuivere schoonheid. Als hij zong was het alsof er een klokje langs de horizon zwierf.

C.G. Jung: Herinneringen, Dromen, Gedachten (p. 221-223)